

ŠUMA

J. Vaništi

napišem šuma i bude šuma
idem moram u šumu po drva
vrijeme je za toplije

mene je strah
zato pjevam

pjevam šuma i nije šuma – ja sam
kako sam ponizna kako sam moćna
stablata je najmojija
hoću se srušiti hoću se skrušiti
skroz
u šumu

ptice od drva u uho mi padaju – i lišće su
pa šuma ima pune ruke straha
pa šuma ima kružne oči zvijeri
i daha udvojena
oganj
ukrešu

što je ono bilo – korak mi spotaknut
što je ono bilo – naga je uspravnost

napišem šuma i nije šuma
bistroća je oka
ukočena

SKORO NOĆENJE I DALJE SKORO

onaj šutljivić zrak dana gruš a se, znaš, znam,
kao odahnuti je, rebrovlje sklopiti, zemlji posluh,
ta dijete drago snujem uspavati, i stelju prolistati
mu, umišljeno skoro, samo da ne rekneš nešto, što,
kao laka ti zimzelen, laka ti ta vremenitost, bolje
prvo je tihnuti sjetila, lučiti se, uložbu izloženu,
srećice strti, igre oplijeviti, krčiti šumovlje, mmmm
tu panjujem malo prije, skoro koješta, aha, ta tko će
prije još jednosobni dan otiktakati, uključeno u cijenu
zraka, znači plaziti do vrha usobljene sebetine, pa tu
smo, sad osvrhni se pokroviteljski; nizbrdo krčevina,
nizbrdo dno, ptičji ti vidikovac, žalosna sova, ni
panjevito tiše, ni ispovjeditivo više, trebam rimu miru
prijemet, ta skoro tu bi, drži se no dijete, gruš a se
dan, malo kasnije šutljivo izdahnem, rekla sam ti rekao
gusto je rubljeno noćivo, dalje skoro, ugruš ak zraka
ušutnjen, dublje se, ljušti se, raskružen, ljušti se

REKAO REKLA

rekao gledam tako dugo dok malo ne vidim
rekla ne mogu dok ti
rekao idem još je bijel papir
 kao dan je kako ću navečer jednu nogu
 polijegati uz ruku tvoju zanoćalu
rekao putujem nježi mi os
rekla idem da neću
rekao jezero si zazidano u tebe plaču
 danas ga sabirem jučer ga raspuštam
rekla tisa tisa lijepo li se zovem a
rekao kad budem trupac kad me obrade
rekla kiša pomogni mi nositi kišu
rekao ne u kablina na ramenima već odavno
 čine se ribice a more tebe nema
rekla korake liješ njih šalješ po mene
rekao more tebe nema što će mi što se
 bistro smiješ ostat će ti trag
 kad se zaustaviš kišobran i
 sat u ruci na tramvajskoj stanici
rekla kišobran ću razapeti neću riječi
rekao one tvoje nikad stat će ispod
rekao ruke tvoje daj mi produži me
 ako ih imam aha onda neću vidjeti ih

IŠLA KROZ ŠUMU
išla i sve zaboravila

po rubu šuma ili grad naslagan
išla po rukama i četveronoške sama
za sobom išla kao tama ilovača i
sve usput uho joj na mom uhu zaspalo
bilo preblizu da se čujemo a išla je
išla časna riječ išla kroz što ja znam
ne znam tako strašno ne znam stablima
srčika kucala bilo šumno po hrptu grada
išla usput ili nije ne znam ni moje ni
strane riječi da bi ju našle ne bi ju
dozvale u grlo olovke ili ne neka
mi se čini kako još
išla kroz šumu išla i sve zaboravila
išla kroz šumu išla i sve zaboravila
išla kroz šumu išla i sve usput
po rubu šuma ili grad naslagan
išla kroz šumu išla i sve zaboravila
išla išla išla šuma šuma šuma šuma
zaboravila zaboravite zaboravila

ŽANJITE GA MEKANO – ON PLAČE

kad sam imala sedam imala
sam sedam stotina godina
djeca su mi bila golema
rezala sam ih na dvije polutke
da se naviknu
zatim na kriške
kao kruh da se
imaju
rekoh
još malo i nisam
žanjite me biljku od srebra
da suze ne ozrnim
i ono kaplja bi
i kaplja se suza odjezeri
lubanja

PJESMA ŽENE
KOJA NE MOŽE GOVORITI

je luda nijema napamet se
u vodu istočila i nema je gledajte
suncokreti nikada nije je bilo

ona još malo nizvodno malo uzvodno hoda i
korijen joj repast već unutra takne da nije
glas tu joj bio i već nokti joj hrzaju s prsta
od dodira vrelâ a ustukne jer usta su joj puna ribâ a
da ih otvori kako bi ne mogla jer bi ribice vani tihe
ne bile

kamo ide jer ona je i drvo koje hoda i ne stigne
snijeg brzo nikne i to je lijepo bijelo zalijepljeno
uz stopu joj

koliko je voda visoka ona od istoka nje još
dublja je i žena kako gnjuri zemlji u mrko/zemlji oči
tako cvatu/još zamisli da ona zemlja zemljasta
vlači moje plahte grleno grleno i hodljiva voda već
nije jer iglica crpka tek bod do boda pletivo straha
jesu već obale dvije iznad glave i zašivene potihom da
ne zna površje sklopila ili se tako vodoravno zbiva
žena ta šuplja posuda glasu kako bi navrh šiknula
biljana biljana sva se voda srušila i još malo vri
i biseri biseri gusto će kad sijedi suncokreti
usne prignu

PISMO, SKICE

7. bijelo srce riječi izvukli na pločnike
6. kopno je, mornaru, siđi s vala
5. govoriš otajno, s obje strane vidiš
riječi kako se u rukama tresu i ne padnu
4. plaha, kamo si, iz njih, otišla, koga
mogu pitati u što si se djenula
3. snijeg je bio polegnut od istoka
prema zapadu, takni mi kožu, uvjeri
se da je bio, noć stisnuta usna bio
2. nijeme ovce, riječi, moja
1. gladim
0. gladim

KUPA – STAVAK

sva u laktu okrznem Kupu
praskavi mišić
u naglo
kucnuta zjenica čaše
/sklopljene usne joj obale/
kroz se istoči
titraj mrkline u grlu stepenice
čaša se u sebe uruši
zum vode – slatkovodna koža reza
godovi pramena – rostfrei Kupe
svježa je mreža paučine dan
nakostriješi voda krzno
brzak srca
klokoće odlomak
goru iščaši potkožje
kipuću u tijesku korita
zum vodozemni – dirnuta tipka
raspukne durmol slapa
zum ptica – izleti krilo glasa
klastrofobija
u jamu dolčevite
škljocaju oči ikre vodene
hladni se režu komadi
kušaju prsti odručeni
raspletite ih
glas oblače
svučene mrakove gore

i kalež vode nož bude
kaktus u bršljan uvijen

dan mjesto pečata lice
prekapljuje boju vodopis
rep Kupe uvjerava
 ne razvodniju se
 u dan
 u dan što već je
 proziran

KALA – MRTVA PRIRODA

snijeg ti iz očiju
sipi iz zemlje vaze
ide i do neba stropa
pada i crni ti se snijeg iz
svakog cvijeta jedna žalost izliva
se glagol nikad natrag prirast neću
nikad natrag prirast neću nikad snijeg ti
iz očiju sipi iz zemlje vaza ide i do neba

snijeg ti iz očiju
sipi iz zemlje vaze
ide i do neba stropa
pada i crni ti se snijeg iz
svakog cvijeta jedna žalost izliva
se glagol nikad natrag prirast neću
nikad natrag prirast neću snijeg ti
iz očiju sipi iz zemlje vaza ide i do neba

STABLO

rasti
okupaciju prostora
od tvoga kostura
ide mi sjena
tamnoća
pernata

mi
se nećemo
susresti
(korak moj
ništa
ne povezuje)

samuj prigušeno
okomico
bez dlanova

u podne
zemlja će te
isprсити
na nišan

UČILA GOVORITI

jezik će prvo malo ubiti
sve će potom u nj stati
i mrvice i trupac u ustima

čita se u zatvorenom prostoru
golo ostrugani zid – zid – zid – zid
što hoćeš vidjeti što hoćeš vidjeti
sjeti se da ćeš vidjeti

I.

kruška svijetlila da bi sišla
nek otarem svaku suzu s prsta
u dlanove neka silazi
između redaka kaktus je
očima zalijevan da ne uGINE
dobro odgajan jež
između redaka kruške rastu
 diraju prsti
rublje visi na konopcu, rukav
gledaj mokre isplažene riječi
cijede se niz stoljeća

kiša snijeg i ništa – učila govoriti

II.

na usni sam svojoj sjedila sjedim
u grozdove misli krotila ih
te slatke kao:
ti ćeš moje riječi u more bacati
ti ćeš ih kraaaah kao grane grančice
kao usta ribice kao koštice pljunuti
ti ćeš ih jaoh zbilja ako ih te moje
ruke u more staneš bacati kao mačke
krepane kosti oglodane listje staračko
kao gole činjenice jaoooh bog će te kao
što je meni ruke ubio ako ih
moje u more staneš bacati

te namrtvo moje riječi:
gasne kiše u resama dublje su
zavjese nacrtane
rudačo – daj mi malo sviraj
tamno tiho noć u dan
zagrni to
poružni cvijet – ništa s ruba
prevrnu se
još u padu cvijet
tehnika ljepote
trgovina – u tvom džepu
ja sam kovani novac
prodaj me za vrijeme
bit ću ti kazaljka
izvolite utržak
kiše još gasnije i dublje su
rudačo oko ti kopaju i kopaju
skrij se sklopi se

u stranu zemlju
ispod šešira
u rešetki mog oka šaka tonova
naglavce ubija se /kiša ona je/
po pločniku građani ravno prođu
ispod klatna mlaza i putuju pu...tuju..
Ivane daj mi svoj kišobran
ti imaš šešir ti si gljiva
možeš ti Ivane
još si postupak
s tobom ugovaram sluh
kiša pada ili netko pljuje
te riječi zgasnule
kiša snijeg i ništa –
učim ih govoriti

III.

sione lijepo te molim sione
evo ti olovka ruka moja
slučajna, štap moj, ja njemu
bog paučinom svezuje zid – zid

namjesto mene ciganina bijela
s papira uberi, jezdio ti, noć
crnjela mu, dok taru se molim
iz grla potkreši sve stvari
molim imenuj ih neka se vrate
svojim kućama, što bi ih oko
kruška sionska, držalo zajedno
taman mišić, vidim ga, ne
raspni ga, dušu na leđa

sveži je naprtnjaču i
adresu joj daj
leti leti sion avion
vidiš sione ništa mi ne značiš
aa ništa mi ne značiš
planina u propnju
popnut ću se, s vrha na drugu
stranu srušit ću se
skočit ću ti na glavu
ljosnuti niz padinu
na vrh noža stat ću
i okom ću nož, polnoć
tvoju prerezati na dvoje
na troje
sione tvoje radno vrijeme
smiješak, a ja te imam
da si mi nož
vidiš mirna olovka plovka
ovako urežem – urežujem

–

–

–

čija koža a crnilo a
vidiš mirna
tako samo

–

hodam tetoviram
ano nećeš doći tamo
kamo ideš, natrag po svoju
riječ, noć ti je mrazova i

snijeg trusi se na čelo
krhotina daha je
noćas će zec tražiti
svoju majku će tražiti
dalje išla pjesma
kako će mu
ako je ne nađe
od mraza srce puknuti
ali Margaretice ti pod strehom
glas, ti reži reži
ovčice odrezane ići će daleko
niz noć, i skoro, uho je na –
stavljeno
runo ćeš prostrti orguljsko
glazbu lijevati jednom rukom
u kojoj je sazrio rujan
jezik u ustima, tijesno
trupac se valja

IV.

drvo god bog tvoj po krugovima stari
jagode pitome crveno mrtve nosim mu
na pragu je triglav, riječi izuvam
koje su mi narasle od godina što te nema
hodati
učim
od ivera do srčike
dalje ne mogu stići
oči mi se tresu, njih će mi trijebiti
ako se pogledamo
suzište

pojilo
ne
me ne pojilo
ti bi mi
kalno
iz vimena tihoga
mlijeko dojilo
govorile ne bi
jer zima sleti
zima i njena pahulja
gola činjenica
pomažu umrijeti

još maločas
na usni sam svojoj sjedila
sjećaj se zaboravljam, mahovina
gdje je bila i stegnuta od inja
inja inja – – – siga bila uspavana
kako sam je budila
ti moja
rugobo dijete nina nana
moje šuplje dijete
mali prst u ustima
utrnut
kiša snijeg i ništa riječi
on goli bog otac tvoj po krugovima stari
od zgrušanih dana tek bi plahta riječinoći
za lijeganje za dugo ušutnjena

crnogorična ta šuma ruševna nije
iglice kaplje joj okomito zbole se
i traju
kiša se je srušila nisam stigla

taknuti, govori kako se je duboko zarila

mraz po koži svirao
to dljeto drvo ne ranilo
ni ruka, čovjek koji ne može

V.

eno je
melankolija
tvoja valovita
mlako
odmiče me
kao kiša bokovima
ziblje čaše makova
iz čaše pije makova
iz gola oka pije si
životinja
pod oknom začavljena
pitomi se
melankolija neupotrebljiva
još tinjava tapkala
gdje je šapama
ostalo zapisano
kako listam zidove
moju bijelu knjigu
kako ju govorim:
dobar dan zidovi, kako ste
bole li vas leđa, zidovi, jedan
drugomu usuprot hodili, zidovi
jedan drugomu u susret hodili, nag-
nute male riječi dobar dan u njima

stanovale ribice zazidane, tamo
gdje cvijeće gori, tamo bi
ribice, učim ih putovati
ribice ribici najbolji prijatelj

NOSTALGIJA JEZERA

odgurnuti na površje baciti
u tri krasna jezera romantičarska
što u glavi bdiju, krila sklopljena
jer
ću
te
zaboraviti
(dijete je čašu iz koje
drhtavo ispija dno)
ali
ti bi sada suhe prste
u nijemost svijala
kao labudove sebesvjetiljke
u mrenu ih pahulje s mene silazeće
u runo orguljsko i dalje ih povijala
prsti zgasli u jezeru bi tanjili se
do kraja pjesme

ASINKRONIJA

siv kao asfalt, brzi gonzales, sam kao palac i
strpljiva vješalica, tekuće sumračje (imala sam
prste), tiha magnolija (ćutjeti je, imala sam prste)
kad uznijet kao jelen, kišobran niz ulicu i stopala
nitasta obavijaju ga, paukova besana ura, ali nisam
tamo doma, gdje runolist raste tamo se zovem, krakovi
u slobodje, đaj se malo van, crno njušilo na bijeloj
podlozi, ne amerika, ruka mi je bila koja k tebi ide
ide ali bacite ih te suze ruže u kanalizaciju, ne unizujte
ih, siv kao asfalt, iz gradskog sam se vodovoda kao duga
mavrica nadvila nad bijeg i mogla sam pasti ali nisam
jer usput je pisalo »izvoru se penjem gdje gine čak i ime«
o kad ste vi u pjesmu unišli, već sam odavno bila izišla
u dvorište glave daščare, ta je kuća prazna od mene i kao
ruža trn ima za pamćenje

FUGA

žut od mjeseca kinez. ljubav i bljutav
toče mu se niz bradu. hepatitis žute suze
mu. jer nije mogao reći da bih mogla čuti
antenaste prste u zemlju zabola sam. ona
vodi sprovodi. i seljaci od toga prave
poeziju. i nikad se s njiva ne vraćaju
niti kad snijeg po njoj zebra leđa briga
me za padeže ali zbog vokativa pišem kako
su pelene snijega na crno-bijel križani
hod. u uho narast ću natrag do mjesta
gdje sada stojim. u uhu tvome otpočiniti
listje listje kaj me mantraš. mučiš. tebe više
nikad neću imati za muža jer ćeš se u
pustinji zazibati i dobro. dobar dan vjetre
samo preko ramena

BESANI BIJELI MORIŠ ME MORIŠ

odložiti ću oči. nemam dosta vremena
u kutiju od šibica. spremiću oči
bijelom nožu ususret ti. a zakaj si
žalosna. vijugava svezala ribe u
rijekama. no zakaj si smijehom se
ošinula. grupkoća jedna. u nosnici
ćutjelo se. kako je sletjela. zebičavo
po jezeru izglačanu. još tamom naoružana
kao kremom za sunčanje. rekla sam. da nije
mimikrija. kad rascvalo. se zvonište. niz
jezero. odgrnuto. glas mu kao trn iz grla
izvlače. u barke ga. u crne lance. rečenice
na obalu. gdje tam-tam kuna bjelica u oprez
uvučena. tebi govori. tebi se zauvijek smije

KORA RASPUKNUTA

iz boka tvogega ranit ću svoju igru
more me čuj i ne kipi, potom mir
sav prljav od sebe, mračna zelenoća
utrobe tvoje moli za me, potom miiir
tebe ću jezikom nožem gusarskim, u
dah i dah, u labudov hlad ustakliti
tebe ću, mimoići, ta krijesta od
nježnosti, oštrica vitičasta, k tebi
idem bijelu glazbu unutra izvijugati
mišić poprečno prugasti krvariš svilu
i u valjak je valjaš za uzglavlje

GROMADA DAHA

s planine kao lišaj ruku svlačim svoju
naglija od mraka niz strminu britko i
pipavi sam slijepac kad suza je mačka
s leđa planini u krzno dahovito spuznula
što tinja u oku špekula dječaćka i razgali
se od čega se rosa utrnula kad sam je
metalnu s kapaka snimala kao zvonku vodu
od gorskih pritoka gdje buktinja Kupa u
posudu jutra razbija se razlijeva se kao
ruža bijela runolista iz mog prastarog filma

ZASTRTA

da ga u sumrak na bijel stolnjak
snijeg oduzimljem granama da ga
u sumrak na bijel stolnjak i
ruka će zalelujati se alelujati
lento lento da se ne otrusi
stišana stabljika mene
nad platno vode nagnuta
prevodi li:
mrtvima raste pamćenje i mir
tihom smeđom bojom koja sluti
ona živi za san ona spava
od tebe se ne probudi
ispod kore krhke ljuska nje
pristala na noć je

VESLAJ VESLAJ

veslaj veslaj u grmlju skrivena
na licu ti se nacrtalo. starica
slikaj je slikaj beli dan